

Sprer kunnskap fra midlertidige lokaler

I påvente av permanente lokaler og oppstart av klinisk drift, har Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TKØ) satset på utvikling av fag- og forskningskompetanse.

Vårt formål er å spre kunnskap. Ennå har vi hverken klinikk eller pasienter, men læringsportalen www.tkost.no som vi lanserte før jul i fjor, har blitt veldig godt mottatt som et verktøy for kunnskap og utvikling, sier Sissel Bjørntvedt.

Hun er konstituert leder av TKØ, som i november 2011 gikk fra å være et prosjekt til å bli et interfylkeskommunalt/-interkommunalt samarbeid (IS).

I tillegg til Bjørntvedt som er ansatt på heltid, har senteret to forskere og en e-læringskoordinator i deltidsstillinger, samt en statistisk rådgiver tilknyttet på timebasis.

Tannlegen i TOO-prosjektet (Tortur, overgrep og odontofobi) som alle kompetansesentrene er engasjerte i, er også en del av TKØ.

Kunnskap og veiledning

E-læringsprogrammet «Smittefritt på tannklinikk» som er utviklet av TKØ, tar for seg aktivt smittevern i tannhelsetjenesten. De som ønsker det, kan registrere seg, ta tester underveis og ende opp med et kursbevis. TKØ har også kjøpt og tilpasset et læringsprogram om immunologi som presenteres på nettsidene. Programmene har blitt positivt mottatt og ført til stort engasjement blant brukerne. Flere programmer er underveis, blant annet planlegges det å utvikle et e-læringsprogram om strålevern i samarbeid med kompetansesentrene i Sør og Nord-Norge.

Det er kompetansesentrenes oppgave å initiere forskning ute i tannhelsetjenesten. TKØ sine nettsider tilbyr veiledninger som gir trinnsvis hjelp til planlegging og gjennomføring av forsk-

nings- og utviklingsprosjekter. De som starter opp et forskningsprosjekt kan benytte seg av TKØ i sitt veiledningstilbud, ikke minst er den statistiske rådgiveren raskt på plass for å korrigere prosjektet allerede i en tidlig fase. TKØ kan også bidra til kontakt med veiledere på universitetene.

– TKØ skal være en støttefunksjon til forskning, ikke bare drive forskning selv. Nettsidene våre skal være et godt og samtidig lite tidkrevende verktøy for å sette en idé ut i livet, eller de skal brukes som en kilde til kompetanseheving. Hadde vi hatt klinisk aktivitet, ville vi kanskje ikke hatt hverken tid eller ressurser til å få en slik læringsportal opp og stå, sier Bjørntvedt.

I samarbeid med Kunnskapssenteret, arrangerer TKØ i år som i fjor et kurs for klinikere som gjerne vil komme i gang med forskning. I år er pågangen til kurset så stor, at det er venteliste. Nytt kurs arrangeres neste år.

Først ute

TKØ er det første av kompetansesentrene som har publisert en forskningsartikkel internasjonalt. Artikkelen «Are the barriers to good oral hygiene in nursing homes within the nurses or the patients?» kom til i samarbeid med tannhelsetjenesten i Østfold.

Prosjektet, som går til 2013, har kartlagt tannhelsen ved 11 sykehjem i Østfold, med fokus på hvilke faktorer som hindrer god oral hygiene blant pasientene. De involverte tannpleierne har gjennomgått kompetansehevende læringsopplegg i regi av TKØ parallelt med prosjektet, og resultatene presen-

Fakta om TKØ

- Ble startet som prosjekt i 2008
- Gikk i november 2011 over til å bli et interfylkeskommunalt/-interkommunalt samarbeid (IS) mellom fylkeskommunene Akershus, Hedmark, Oppland og Østfold, samt Oslo kommune.
- Styringsorganer er representantskap og styre
- Seks personer er tilknyttet TKØ i 2,7 hele stillinger.
- Lanserte i desember 2011 en læringsportal på nett for tannhelsepersonell.
- Ønsker å bli samlokalisert med Institutt for klinisk odontologi ved Universitetet i Oslo.
- Midlertidig samlokalisert med administrasjonen i Tannhelsetjenesten i Oslo tre dager i uken.

teres for sykehjemmene som deltar underveis.

– Det har vært svært positivt å se hvordan et slikt prosjekt utvikler kompetansen, interessen og holdningene til de som deltar. Prosjektene vi drar i gang, skal være en læringsarena også ute i tannhelsetjenesten og i dette tilfellet pleie- og omsorgstjenesten, sier Bjørntvedt.

Også kartleggingsstudien i samarbeid med Norsk forening for endodonti, «Forekomst av diagnostiserte tenner med endodontisk sykdom i allmennpraksis i Norge», har høstet lovord.

– Dette er et godt eksempel på at det er mulig å initiere forskning også i den private tannhelsetjenesten. Nettsiden vår med e-læringsprogrammer og fagstoff skal være tilgjengelig og aktuell for alle som jobber innen tannhelse, sier Bjørntvedt.

Når det gjelder spesialistutdanning, har TKØ i første omgang tenkt å samarbeide med Det odontologiske fakultet

Konstituert leder ved TKØ, Sissel Bjørntvedt, sier at målet er å spre kunnskap.

i Oslo. Tanken er at de spesialistene som er ansatt ved kompetansesenteret, skal delta som veiledere på den kliniske utdanningen av spesialister. TKØ har foreløpig ingen planer om en egen slik utdanning, men vil prioritere å bidra i organiseringen av desentraliserte løsninger som gjør det enklere å ta en spesialistutdannelse ute i distriktene.

Håper på samlokalisering

Enn så lenge har TKØ kun teoretiske oppgaver, men krysser fingrene for en samlokalisering med Institutt for klinisk odontologi ved Universitetet i Oslo og oppstart av klinisk drift om ikke så alt for lenge.

– Det største problemet for oss er at det ennå ikke foreligger en avgjørelse på hvor vi skal lokaliseres. Vi håper på

et endelig svar fra departementene i løpet av våren, sier Sissel Bjørntvedt.

Bjørntvedt ser også nødvendigheten av å skifte organisasjonsform når TKØ går inn i klinisk virksomhet. Et IS er ikke en egen juridisk enhet, og den som skal ansettes i en stilling må derfor ansettes i en av de samarbeidende kommunene eller fylkeskommunene.

– Vi er også nødt til å kjøre lange, byråkratiske prosesser i forbindelse med hver eneste ansettelsessak, og også en del andre prosesser blir unødvendig byråkratiske. En annen organisasjonsform må på plass for å lette det administrative arbeidet, fastslår Bjørntvedt.

Tverrfaglig

Bjørntvedt er sikker på at TKØ vil bli en attraktiv arbeidsplass når organisasjonen kommer i gang med det kliniske

arbeidet. Det vil bli et tverrfaglig fellesskap, hvor fagområder som psykologi og odontofobi vil bli representert. Alle- rede nå mottar TKØ henvendelser fra interesserte som spør når de første kliniske stillingene vil bli lyst ut. Det å kunne kombinere sin egen spesialitet med forskning, i tillegg til undervisning, ser ut til å fenge mange.

– For å lykkes, handler det ikke bare om penger, men også om å få tak i mennesker med pågangsmot og entusiasme. Vi kan ikke tvinge noen til forskning og kompetanseheving, man må ville det selv og se fordelene både for tannhelsetjenesten og for samfunnet. Vi skal legge til rette for en kulturendring i tannhelsetjenesten, sier Bjørntvedt.

Tekst og foto: Tone Elise Eng Galåen